

Het Provinciaal Milieu en Waterplan in vogelvlucht

Het Provinciaal Milieu en Waterplan (PMWP) is een kaderstellende nota die op hoofdlijnen weergeeft wat de beleidsdoelen en voorgestelde aanpak zijn. Dit gebeurt onder de verantwoordelijkheid van PS. Onder verantwoordelijkheid van GS specificeren we in de Dynamische Uitvoeringsagenda PMWP (DUA) de aanpak en de daaruit volgende uit te voeren acties door de provincie. Ook acties van derden kunnen hieraan toegevoegd worden voor zo ver ze bijdragen aan de provinciale doelen en passen in de voorgestelde aanpak. Begin 2016 zal de eerste versie van de DUA worden opgeleverd.

In de P&C-cyclus worden de aanpak en de acties opgenomen als beleidsprestaties en indicatoren. Omdat we in de P&C-cyclus een zeker abstractieniveau moeten kiezen, nemen we niet alle aanpakken en acties uit PMWP en DUA op, maar geven we wel een beleidsdekkend beeld. De P&C-cyclus gebruiken we om financiële verantwoording af te leggen aan PS en voorstellen te doen voor noodzakelijke financiële verschuivingen in relatie tot de geboekte vooruitgang in beleidsprestaties.

Het overzicht op de achterkant van deze A3 geeft voor de verschillende hoofdstukken en per beleidsterrein van het PMWP op hoofdlijnen een aantal zaken weer:

- **Waar gaan we van uit?** Hier staan een aantal uitgangspunten die voor het hele PMWP gelden en overal in doorwerken;
- **Wat is het probleem?** Waarom moeten we als provincie wat doen op dit terrein, is er nog een grote opgave, zijn we er bijna of moeten we vooral beschermen wat we al bereikt hebben?;
- **Waar willen we naar toe?** Welke doelen hebben we ons zelf gesteld (provinciale ambitie) en welke zijn wettelijk al vast gelegd?;
- **Hoe pakken we dat aan?** Welke aanpak/oplossing hebben we gekozen om het genoemde probleem te verhelpen en om de doelen dichterbij te brengen?;
- **Wat gaan we doen?** Wat zijn de belangrijkste taken die we als provincie gaan oppakken, natuurlijk in samenwerking met onze partners?;
- **Wat gaan wij bijdragen?** Hier zijn de bedragen opgenomen die we als provincie zullen gaan inzetten. Deels zijn dit Rijksgelden of provinciale heffingen (grondwater) die specifiek voor een bepaald doel beschikbaar zijn, deels zijn het algemene middelen die vanaf 2015 al voor wettelijke taken regulier in de begroting zijn opgenomen. De gelden voor de PMWP-ambities zijn in het bestuursakkoord opgenomen.

In dit overzicht zijn nog geen acties van partners opgenomen. Het is bedoeld om in het vaststellingstraject van het PMWP de provinciale inzet op de verschillende beleidsterreinen te onderbouwen.

De Uitvoeringsagenda zal dynamisch zijn. We kunnen nu immers niet voor de volle planperiode overzien hoe de samenwerking met externe partners er uit zal zien en welke acties daaruit voortkomen. Gedurende de uitvoering van het PMWP kan blijken dat er bijstellingen nodig zijn. Gesprekken met externe partijen over samenwerking zijn nu nog in volle gang. De komende jaren blijven we de Brabantse samenleving uitnodigen om met initiatieven te komen. Daarbij informeren we PS één keer per jaar over de voortgang en nieuwe ontwikkelingen die relevant zijn voor de Uitvoeringsagenda. Dit geeft PS tevens de mogelijkheid om bij te sturen op het beleid. We baseren ons op verschillende typen rapportages die we gaan opstellen om de voortgang van het PMWP te bewaken en het beleid actueel te houden. Dit doen we in de beleidscyclus. Zoals hiervoor al gezegd worden de financiële consequenties gerapporteerd in de P&C-cyclus. Het doorlopen van de beleidscyclus gebeurt aan de hand van drie typen rapportages:

1. Voortgangsrapportage
2. Toestandsrapportage
3. Beleidsevaluatie

Voortgangsrapportage

Jaarlijks rapporteren we de voortgang van de Uitvoeringsagenda op het niveau van 'Wat gaan we doen?' uit het overzicht op de achterzijde'. Dit gebeurt aan GS ter vaststelling en ter informatie aan PS (statenmededeling of enkel via P&C cyclus). We bepalen in welke mate de geplande acties en projecten zijn uitgevoerd en geven aan of de voortgang voldoende is of dat bijsturing noodzakelijk is. We houden de voortgang continue bij zodat dit beschikbaar is als input voor de bestuursrapportages in de P&C-cyclus.

Toestandsrapportage

De toestandsrapportage is op het niveau van 'Wat is het probleem?' en 'Waar willen we naar toe?'.

Het milieu- en waterbeleid is voor een groot deel het voortzetten van huidig beleid. Voor wat betreft de huidige toestand van het milieu en watersysteem wordt dan ook verwezen naar de eindrapportages van PMP en PWP. Deze geven een goed beeld van de huidige toestand. Een nulmeting is daarom niet nodig.

In 2017 (en later in de planperiode nogmaals) wordt een nieuwe toestandsrapportage opgeleverd. Vooralsnog is de planning om dit samen met het beleidsveld Natuur en Landschap te doen. Het PMWP en het BRuG bevatten niet de exacte toestands- en effectindicatoren. Deze worden in 2016 opgesteld. Dit zijn veelal bestaande indicatoren, die al worden gemonitord en waarvan de gegevens over langere perioden beschikbaar zijn. Waar nodig worden data van derden gebruikt of nieuwe monitoringsreeksen gestart. Zo wordt voor het watersysteem data van de waterschappen benut die zij al opleveren voor KRW-rapportages.

De toestandsrapportage beperkt zich niet per se tot de onderwerpen waar de provincie bevoegd gezag is.

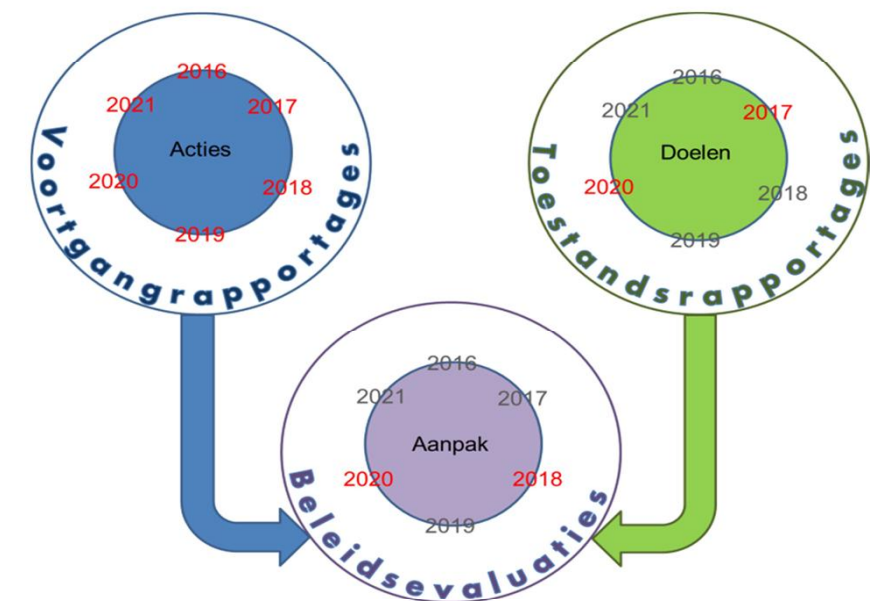
De toestandsrapportage laat de huidige toestand zien, geeft inzicht in trends en verklaart het getoonde beeld op hoofdlijnen. Het is geen evaluatie van de effectiviteit van het gevoerde beleid. De rapportage zal aan PS aangeboden worden ter kennis name.

Op termijn zullen alle actuele toestandsgegevens toegankelijk zijn voor het publiek via ontsluiting op internet.

Beleidsevaluatie

Begin 2018 wordt een beleidsevaluatie in het kader van artikel 217a van de provinciewet uitgevoerd. De evaluatie is op het niveau van 'Hoe pakken we dat aan?' en 'Waar willen we naar toe?' In deze evaluatie wordt mede op basis van de voortgangsrapportages en de toestandsrapportage de effectiviteit en efficiency van het gevoerde beleid geëvalueerd. Op basis van deze evaluatie kan de gekozen aanpak of de ambities worden bijgesteld. Omdat we halverwege de planperiode zijn, kunnen we nog bijsturen op de doelen die we binnen de planperiode willen halen. Aan het einde van de planperiode voeren we een tweede evaluatie uit ter voorbereiding op de nieuwe planperiode. De exacte evaluatievragen die we gaan stellen worden in 2017 opgesteld. Ze zullen niet alleen gaan over het behalen van de doelen, maar ook over de manier waarop. Bijvoorbeeld niet alleen of het beleid heeft geleid tot verbetering van de waterkwaliteit, maar ook of het betrekken van de samenleving in de uitvoering effectief is geweest.

De evaluatie wordt ook gebruikt voor het opstellen van de omgevingsvisie, die eind 2018 gereed moet zijn.

Het Provinciaal Milieu en Waterplan (PMWP) in vogelvlucht

H2 PMWP Samen werken aan een duurzame fysieke leefomgeving							
Waar gaan we van uit?	- goede balans tussen efficiënt beschermen en duurzaam benutten - uitnodigend voor partijen die medeverantwoordelijkheid nemen en streng voor achterblijvers - opgaven integraal en gebiedsgericht oplossen	Hoe pakken we het aan?	- uitvoeren wettelijke taken op gebied van vergunning-verlening, toezicht, handhaving (VTH) - samen, gebiedsgericht en integraal - sociale innovatie - monitoring en evaluatie - met natuurlijke processen meewerken	Wat gaan we doen?	- opdrachtverlening omgevingsdiensten (VTH) - opstellen klimaatagenda - internationale samenwerking - gedragbeïnvloeding burgers en bedrijven - toestandsrapportage van milieu en water - evaluatie van het beleid op efficiency en effectiviteit - inzetten duurzaamheidsscan bij grote projecten - opstellen van een dynamische en uitnodigende uitvoerings-agenda	Wat gaan wij bijdragen?	Wettelijke taken VTH: 57,8 miljoen Provinciale ambitie Water: € 1 miljoen Milieu: € 1 miljoen

	H3 PMWP Gezonde fysieke leefomgeving			H4 PMWP Veilige fysieke leefomgeving			H5 PMWP Groene groei				
	Voldoende en schoon water voor mens, dier en plant	Schone lucht met niet te veel lawaai, geur en licht	Vitale en schone bodem	Aanvaardbare risico's vanuit hoogwater	Aanvaardbare risico's door gevaarlijke stoffen en luchtvaart	Aanvaardbare risico's natuurbranden en drugsafval	Duurzame grondstoffen-voorziening	Duurzame energievoorziening	Duurzame voedselvoorziening	Duurzame benutting ondergrond	Duurzame zoetwatervoorziening
Wat is het probleem	In het oppervlaktewater is de biologie nog nergens geheel op orde en in slechts een kwart van de gevallen wordt voldaan aan alle chemische normen Het grondwater is in minder dan 5% van de natte natuurgebieden op orde De grondstof voor ons drinkwater in Brabant wordt bedreigd door stikstof, bestrijdingsmiddelen en opkomende stoffen	Te hoge concentraties stikstofoxiden langs enkele wegen, fijn stof lijkt onder controle, de hele kleine (ultra)finstofdeeltjes verdienen aandacht i.r.t. gezondheid. Beperkt aantal dagen met smog (ca. 3 per jaar) Ammoniakemissies zijn te hoog en nemen steeds minder af Er is blijvend geuroverlast rond bedrijven (incl landbouw) en wegen. Geluidsoverlast rond wegen is voor 20% van de omwonenden te hoog en bijna 6% wordt gestoord in de slaap, maar is wel afnemend.	Er zijn ruim 200 bodemverontreinigingen met humane (10%) , ecologische en verspreidingsrisico's Toenemende zorg over de afname vitaliteit en kwaliteit van de bodem	Circa 50 km van de circa 200 km dijken voldoet niet aan de normen Circa 140 km regionale keringen moet aangepakt worden. Er is onvoldoende ruimte voor de rivieren om ook toekomstig hoogwater te kunnen afvoeren.	Er zijn momenteel geen onaanvaardbare risico's, maar bestemmingsplannen sluiten toekomstige niet altijd voldoende uit. Circa 10% van de bevolking maakt zich wel zorgen.	Preventie van natuurbranden is nog onvoldoende en gevolgschade onnodig groot. Dumpingen drugsafval zorgen voor toenemende gezondheidsrisico's en de gevolgen kunnen niet door terrein eigenaren gedragen worden	Grondstoffen worden schaars en raken op. Winning levert landschappelijke schade op. Afval is soms nog steeds een probleem en geen grondstof	Afhankelijkheid van fossiele brandstoffen is een probleem bij afnemende beschikbaarheid ervan. Eind 21ste eeuw zijn olie- en gasreserves mogelijk uitgeput. Nu nog slechts 4% hernieuwbare energieopwekking	Het produceren van voedsel veroorzaakt nog te veel milieuproblemen (ammoniakemissies nemen niet meer verder af) en uitputting van bodem en grondstofvoorraden (oa fosfaatreserves eind 21e eeuw uitgeput) Er gaat nog altijd meer stikstof en fosfaat naar de landbouw dan eruit.	De diepe ondergrond is nu nog schoon en stabiel maar wordt mogelijk bedreigd door ontwikkelingen als ondergrondse opslag van afval en winning van schaliegas	Landbouw en natuur ondervinden nu al droogte en verdroging, wat door klimaatverandering versterkt wordt.
Waar willen we naar toe?	In 2027 voldoen alle wateren aan de eisen vanuit de Kaderrichtlijn water Voldoende zwemwater van een goede kwaliteit	De luchtkwaliteit en overlast door geluid voldoet aan de Europese en nationale normen, geurhinder veehouderij aan de nationale en overige geurhinder en licht aan regionale normen	De bodem bevat geen urgente bodemverontreinigingen, is vitaal en geschikt voor maatschappelijke functies	Er zijn geen onnodige risico's door overstroming voor de brabante burger en economie	De burger ondervindt geen onaanvaardbare risico's vanuit luchtvaart en vervoer gevaarlijke stoffen en voelt zich veilig	Natuurbranden worden zoveel mogelijk voorkomen en de gevolgen zijn beperkt Verminderde risico's dumping drugsafval	Grondstoffen zijn beschikbaar voor economische ontwikkelingen en grondstofketens zoveel mogelijk gesloten (circulaire economie)	De energievoorziening nu en in de toekomst is gegarandeerd en duurzaam met in 2020 14% hernieuwbare energieopwekking	De voedselvoorziening veroorzaakt geen uitputting van voorraden en milieukwaliteitsproblemen	De natuurlijke waarde van de diepe ondergrond wordt niet bedreigd door ingrepen zoals opslag afval of winning schaliegas	Voldoende Zoetwater van voldoende kwaliteit is beschikbaar voor de verschillende functies binnen de beperkingen die de omgeving en het klimaat stellen
Hoe pakken we het aan?	* Uitvoeren KRW-maatregelen - beek- en kreekherstel - verdrogingsbestrijding - waterkwaliteitsmaatregelen * verzilting Krammer Volkerak * aanwijzen zwemplassen * ven- en wijkherstel * aanpak opkomende stoffen	* verminderen emissies * voorkomen overlastsituaties * onderzoek naar en stimuleren van gezondheidsbevorderende projecten	* wegnemen risico's overgebleven urgente bodemverontreinigingen * verhogen vitaliteit van de bodem * voorkomen en verminderen emissie van schadelijke stoffen (oa stortplaatsbeheer en emissies landbouw)	* verhogen en versterken van dijken * extra ruimte geven aan rivieren * uitwerken en uitvoeren maatregelen uit de voorkeursstrategieën * gevolgen beperken door bescherming vitale objecten	* beperken risico's via ruimtelijke ordening * vergroten bewustzijn * verbeteren informatievoorziening	* verbeteren preventie door inrichtingsmaatregelen * verbeteren samenwerking bij natuurbranden en dumpingen * bestrijden dumpingen * beperken financiële gevolgen gedupeerden van dumpingen	* evenwicht verkrijgen tussen benutten en beschermen van grondstoffen * verminderen afval * scheiden van afval * hernieuwd gebruiken afval	* zuinig omgaan met bestaande energiebronnen * inzetten op duurzame energiebronnen	* inzetten op transitie Agrofoodsector * sluiten van kringlopen * verbeteren vitaliteit bodem	* Kennisontwikkelen geologische ondergrond * onderzoeken gebruiks-mogelijkheden ondergrond	* gebiedsgericht aanpakken via de projecten Deltaplan Hoge Zandgronden (DHZ) en Zuidwestelijke Delta (ZWD)
Wat gaan we doen?	* oppakken actieve coördinerende rol in de KRW-opgave * voortzetten project 'Schoon water voor Brabant' * uitvoeren convenant verzilting Volkerak Zoommeer	* uitvoering wettelijke taken op gebied van lucht en geluid * opstellen regionale kaders voor geur en licht * samen werken aan slimme en gezonde steden en ommeland * bij de verschillende opgaven het thema gezondheid verder uit te werken * faciliteren van de uitrol van lokale initiatieven naar geheel Brabant	* uitvoeren bodemconvenant 2016-2020 * vergroten urgentiegevoel voor vitale bodem en starten 'living labs' * verkennen mogelijkheden van duurzaam beheer operationele stortplaatsen	* bijdrage leveren aan de onderdelen Rivieren en Zuidwestelijke Delta van het Deltaprogramma * uitvoeren koploperprojecten * toezicht houden op verbetering regionale keringen	* instellen landelijk informatiehuis * actueel houden risicokaart * regionaal Moerdijk * actieve rol oppakken in de Brabantse samenwerking	* instellen taskforce natuurbranden per natuurgebied * deelname aan project 'Samen tegen dumpen' * instellen waarborgfonds voor gedupeerden dumpingen	* actief stimuleren van nieuwe oplossingen en daadwerkelijke toepassing ervan * opschalen van pilots * afvalmining stortplaatsen	* uitvoeren provinciale energieagenda met oa project 'Nul op de meter' * sturen op energie- en waterbesparing bij bedrijven die vallen onder provinciaal bevoegd gezag	* ondersteunen van innovaties * uitvoeren programma 'Voeding en gezondheid' * advisering mijnbouwwet * bijdrage leveren aan opstellen ondergrondmodellen * vaststellen maximale winningsdiepte grondwater met evenwicht beschermen/benutten * verkennen mogelijkheden herverdeling vergunningsruimte grondwater	* bijdrage leveren aan de landelijke structuurvisie ondergrond (STRONG) * advisering mijnbouwwet * bijdrage leveren aan opstellen ondergrondmodellen * vaststellen maximale winningsdiepte grondwater met evenwicht beschermen/benutten * verkennen mogelijkheden herverdeling vergunningsruimte grondwater	* faciliteren van de samenwerking * uitvoeren maatregelen (oa Roode Vaart) * opstellen voorzieningenniveau
Wat gaan wij bijdragen?	Provinciale ambitie € 16 miljoen	Wettelijke taken € 61,4 miljoen	Provinciale ambitie € 3 miljoen Rijksbijdrage € 37,5 miljoen Wettelijke taken € 21,7 miljoen	Bestuurlijke afspraak Deltaprogramma: € 13 miljoen	Wettelijke taken € 0,48 miljoen	Provinciale ambitie Milieu: €0,6 miljoen Water: €0,2 miljoen		Provinciale ambitie Water: € 8 miljoen Milieu: €5 miljoen		Bestuurlijke afspraak Deltaprogramma € 17 miljoen (DHZ) €25 miljoen (ZWD)	

watgelden

milieugelden

gelden Deltaprogramma

gemengd water/milieu gelden